

Den Udvikling, som saaledes er foregaaet med Kursen paa den danske Krone i indeværende Aar, er sket paa Basis af den Stabilisering, som 1924 viste; gennem den høje Diskonto og gennem Kreditindskrænkningen — jeg skal ikke forsøge at udrede, hvor stor en Andel Diskontoen og hvor stor en Andel Kreditindskrænkningen har haft — var det lykkedes at naa til forholdsvis stabile Valutaforhold, og vi stod efter min Anskuelse i indeværende Aar overfor ved den Politik, man havde slaaet ind paa, at oparbejde et Overskud i vor almindelige Betalingsbalance; det havde sikkert været heldigst, om den paabegyndte Linie i Udviklingen var fortsat, saa at man gennem Nedtrykning af Prisniveauet her i Landet havde paavirket Betalingsbalancen og her ved successivt oparbejdet et udenlandsk Tilgodehavende; ved en saadan Bevægelse indefra, gennem vor egen Valutapolitik, vilde man stadig have været Herre over Bevægelsen, og man vilde have opnaaet, at Prisniveauets Nedgang og Kronekursens Stigning var sket i samme Tempo. Man kunde have opnaaet, at i Hovedtrækkene vilde Kronens indre Værdi og dens ydre Værdi — som man plejer at kalde det — være gaaet Haand i Haand, og hele Udviklingen var foregaaet langsommere og paa solidt Grundlag.

Spekulationen har imidlertid sat ind og, som Udviklingen er forløbet, har man opnaaet at faa en øjeblikkelig Disparitet mellem Kronens indre og ydre Værdi; først efterhaanden maa Priserne bringes ned til et Niveau, der svarer til Kursværdien af Kronen, og ganske naturligt føler man almindeligt, at man foreløbig bevæger sig paa gyngende Grund. Man føler, at dette er det øjeblikkelige Problem, hvad enten man saa taler om, hvorledes vi hurtigst faar Prisniveauet de 10—15 pCt. ned, som svarer til den nuværende Guldværdi af Kronen (ca. 92 Øre), eller hvorvidt det er muligt at opretholde den nuværende Guldværdi; man vil forstaa, at Problemet i og for sig kun er et, to Sider af det samme Problem.

Hvad nu angaar Spørgsmaalet om, hvorledes Prisniveauet hurtigst bringes ned, tror jeg, at det er ret haabløst at diskutere dette. Saa stærk organiseret Samfundet nu er, med Pris- og Lønftaler paa de forskelligste Omraader, maa man nødvendigvis vente, at Prisernes Fald vil kræve adskillig længere Tid, end om den fri Konkurrence herskede. Noget kan maaske gøres ved stadig at tale om Prisfald, men i det store og hele, maa jeg mene, at man maa rette sig efter Samfundet, som det nu engang er, og ikke kan tro, at dette pludselig kan ændres. Beklageligt er det naturligvis for vore Erhverv, der arbejder efter Verdensmarkedets Priser, i første Række vor Eksportindustri og vort Landbrug; men Veje, der efter min Mening er farbare for at paa-skynde Prisniveauets Nedgang, kan jeg ikke anvise. Jeg vil dog gerne pege paa, at den Politik, vore Banker vil slaa ind paa i den kommende Tid overfor deres Debitorer, vil være af afgørende Betydning for Spørgsmaalet om Paaskyndelse af Priseres Nedgang. Det lyder vel ikke godt at sige det, men det vil dog være saaledes, at jo haardere Bankerne er overfor deres Debitorer, jo villigere disse saavel som Bankerne er til at afskrive Tab, som maa siges at være konstaterede efter den ny Kronekurs, desto stærkere vil Trykket paa Erhvervslivet vel blive, men desto hurtigere vil Prisniveauet ogsaa falde; holder man derimod Tabet hen i Haab om, at Fremtiden skal ændre Billedet, desto mere vil nu og ved en videre Kronestigning Likvidationen trække i Langdrag og Prisernes Fald sinkes. Mine Ord her lyder maaske nok brutalt, men skal naturligvis kun forstaas saaledes, at man maa ønske, at man ogsaa vil se Sandheden i Øjnene under de ændrede Forhold og tage Konsekvenserne heraf.

Men i saa Henseende vil det naturligvis blive af Vigtighed, at Kronens Kurs ikke igen falder; mærker man en Vaklen nedefter, vil man mene, at, hvad der er